

Warszawa, 30 czerwca 2022 r.

**Apel do Pana Premiera Mateusza Morawieckiego
o przyspieszenie wprowadzenia w Polsce dyrektywy UE z 6 kwietnia 2022 roku
w odniesieniu do stawek VAT na książki, gazety i czasopisma.**

Szanowny Panie Premierze!

Rozumiemy rangę problemów, jakie niosą za sobą zmiany klimatyczne, następstwa pandemii Covid-19, a obecnie wojna w Ukrainie. Jako pisarze, dziennikarze, redaktorzy, korektorzy, graficy, ilustratorzy, fotografowie, księgarze i kioskarze, wydawcy książek i prasy – przedstawiciele świata kultury – nie możemy jednak pozostać obojętni na ekonomiczne i społeczne skutki tych wydarzeń dla rynku prasy i książek w Polsce.

Poziom czytelnictwa w Polsce bije na alarm już od wielu lat. W 2021 roku zaledwie 38 proc. dorosłych Polaków przeczytało choć jedną książkę, spada także liczba i różnorodność tytułów prasowych. O tym, jak ważne jest czytanie, nie trzeba nikogo przekonywać. Zarówno książki, jak i gazety oraz czasopisma, przyczyniają się do podnoszenia poziomu wiedzy, kultury i budowania społeczeństwa obywatelskiego. Czytanie jest podstawą edukacji i wychowania kolejnych światłych pokoleń. Czytanie rozwija empatię, pewność siebie, innowacyjność, umiejętność analizy krytycznej i pracy zespołowej. Na poziomie indywidualnym rozwija nasze kompetencje poznawcze, co przekłada się, na poziomie społecznym, na sukces naukowo-gospodarczy i silny kapitał ludzki. Dlatego nie możemy pozwolić, by książki i prasa stały się dobrem luksusowym, do czego prowadzi obecnie rosnąca inflacja i światowy kryzys ekonomiczny.

Polacy czytają mało, a będą czytać jeszcze mniej przez drastycznie rosnące ceny książek, gazet i czasopism, na skutek najwyższych od lat kosztów papieru, usług poligraficznych i kosztów transportu. Podwyżki te już prowadzą do spadku wydawanego wolumenu (spadku dostępności książki i prasy w całej Polsce), ograniczeniu liczby i różnorodności tytułów prasowych i książek, spadku ich sprzedaży, spadku przychodów wydawców, a w ich wyniku – redukcji miejsc pracy na rynku wydawniczym i poligraficznym. Wysokie ceny prasy i książek sprawią także, że coraz większa liczba dzieci i młodzieży będzie miała ograniczony dostęp do materiałów edukacyjnych, a dla bibliotek aktualizowanie zbiorów stanie się coraz bardziej kosztownym wyzwaniem.

Polski rynek wydawniczy przeżywa ogromny kryzys i potrzebuje wsparcia nie tylko w szerzeniu wartości, jaką jest czytanie samo w sobie, ale również w umożliwieniu naszemu społeczeństwu niczym nieograniczonego dostępu do informacji, kultury i rozrywki. Niestety, zmniejszające się obroty przy rosnących kosztach najmu oraz zatrudnianiu pracowników sprawiają, że z roku na rok z pejzaży miast, miasteczek i wsi znika coraz więcej księgarń i kiosków, a utrzymanie tych istniejących staje się walką o przetrwanie.

Dlatego apelujemy o przyspieszenie wprowadzenia w Polsce możliwości jaką daje dyrektywa UE z 6 kwietnia 2022 roku w odniesieniu do stawek VAT na książki, gazety i czasopisma. Zgodne z deklaracjami Rządu RP obniżenie do zera stawki VAT na książki i prasę będzie istotnym wspomogieniem polskiej kultury, wsparciem dla twórców, wydawców i czytelników.

Działajmy. Nie czekajmy, aż książki i prasa staną się dobrem dostępnym wyłącznie dla wybranych. To nasz wspólny obywatelski obowiązek.

Z wyrazami szacunku

Sonia Draga – prezes Polskiej Izby Książki

Marek Frąckowiak – prezes Izby Wydawców Prasy

prof. Anna Nasiłowska – prezes Stowarzyszenia Pisarzy Polskich

Jacek Dehnel – prezes Stowarzyszenia Unia Literacka

ks. Roman Szpakowski – prezes Stowarzyszenia Wydawców Katolickich

Zofia Szpojankowska – przewodnicząca Stowarzyszenia Księgarzy Polskich

Rafał Skąpski – prezes Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek

Krzysztof Skowroński – prezes Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich

Jerzy Domański – prezes Stowarzyszenia Dziennikarzy Rzeczypospolitej Polskiej

Andrzej Andrysiak – prezes Stowarzyszenia Gazet Lokalnych

Piotr Piotrowicz – prezes Stowarzyszenia Mediów Lokalnych

Mieczysław Błoński – prezes Polskiej Unii Edukacyjnej